

POREZ NA DOBIT ZA 2017. godinu

Platite porez na dobit u iznosu koji morate, ni više ni manje. Iskoristite porezne poticaje i olakšice. Završena je godina i zbog toga smo ovaj e-book u cjelosti posvetili porezu na dobit, sa ciljem da Vam olakšamo snalaženje u kompliciranim poreznim propisima i omogućimo razumijevanje istih. Kraj godine je za darovanje, a mi Vam darujemo - znanje. Naše znanje upakovano u ovaj šareni e-book, jer darovati znanje je najblagotvorniji put ka - uspjehu. Sretna Vam Nova 2018. godina.

POREZNE OLAKŠICE I POTICAJI

iskoristite porezne olakšice i poticaje da umanjite poreznu obavezu.

POREZNO NEPRIZNATI RASHODI

Računovodstveni rezultat nije uvijek osnovica za porez na dobit.

POVEZANA LICA I TRANFERNE CIJENE

Povezana lica i tranferne cijene u sistemu poreza na dobit imaju poseban značaj.

POREZ NA DOBIT ZA 2017.

Porezno bilansiranje

Koliko ćemo poreza na dobit platiti računamo u postupku poreznog bilansiranja, na sljedeći način:

1. Poslovni rezultat iskazan u Bilansu uspjeha
2. Kapitalni dobiti
3. Kapitalni gubici
4. Porezno nepriznati rashodi
5. Neoporezivi prihodi
6. Porezni gubici iz ranijih godina
7. Oporeziva dobit / Porezni gubitak
(1 + 2 - 3 + 4 - 5 - 6)

Porezno bilansiranje se radi na obrascu PB 800 A i sam obrazac vodi "matematiku". Kada se obračuna porez na dobit u Poreznom bilansu, iskazuju se efekti primjene olakšica i poreznih poticaja. Na kraju, obračunati iznos poreza na dobit se iskazuje i prijavljuje na obrascu - Prijava poreza na dobit.

Porezni poticaji i olakšice

Umanjenje porezne osnovice za 30% za investiranje u proizvodnu opremu

Poreznom obvezniku koji izvrši investiranje iz vlastitih sredstava u proizvodnu opremu u vrijednosti više od 50% ostvarene dobiti tekućeg poreznog razdoblja, umanjuje se obaveza obračunatog poreza na dobit za 30% iznosa u godini investiranja. Pod investiranjem u proizvodnu opremu podrazumijeva se kupovina stalnih sredstava: postrojenja i opreme (osim putničkih automobila) koju obveznik kupuje vlastitim sredstvima u svrhu obavljanja proizvodne djelatnosti. Pravno lice koje koristi ovu olakšicu podnosi obrazac Obrazac PP-810.

Umanjenje porezne osnovice za 50% za investiranje u proizvodnu opremu

Poreznom obvezniku koji u razdoblju pet uzastopnih godina izvrši investiranje iz vlastitih sredstava, u ukupnom iznosu 20 miliona KM, s tim da u prvoj godini investira 4 miliona KM, umanjuje se obaveza obračunatog poreza na dobit za 50% iznosa u godinama investiranja.

Pod investiranjem se podrazumijevaju: nekretnine, postrojenja i opremu, uz iznimku stambenih jedinica i putničkih automobila, koja će porezni obveznik koristiti u svrhu obavljanja proizvodne djelatnosti. Porezni obveznik koji koristi ovaj porezni poticaj podnosi Obrazac PP-811 za svaku godinu u kojoj se umanjuje porezna obaveza.

Rashodi na ime plaća novih zaposlenika

Porezni obveznik ima pravo na porezno priznati rashod u visini dvostrukog iznosa bruto-plaće isplaćene novoprimitljenim zaposlenicima ukoliko je ugovor o radu potpisan na najmanje 12 mjeseci sa punim radnim vremenom i ukoliko novoprimitljeni uposlenik nije bio zaposlen kod poreznog obveznika ili povezane osobe u prethodnih pet godina. Pravno lice koje koristi ovaj poticaj u obavezi je da podnese Obrazac PP-812.

Ova olakšica se može koristiti za cijelo vrijeme trajanja radnog odnosa novog zaposlenika (2, 3, 4 ili više godina).

Rashodi za koje se uvećava porezna osnovica

U ovom dijelu se izlažu rashodi koji se smatraju "porezno nepriznatim rashodima", u smislu da uvećavaju osnovicu za obračun poreza na dobit, pa samim tim i iznos poreza na dobit.

Zatezne kamate i troškovi postupka prinudne naplate su svi troškovi po osnovu porezne obaveze koji su nastali uslijed kašnjenja plaćanja duga javnih prihoda prema državnim, entitetskim i kantonalnim propisima. Troškovi postupka prinudne naplate uključuju i troškove nastale u vezi sa prinudnom naplatom, kao što su troškovi čuvanja, naknada, taksi i sl.

Sudski troškovi vezano za sporove oko javnih prihoda su naknade i nagrade advokata, stručnjaka, savjetnika, konsultanata, vještaka i drugih stručnih lica, koji su angažovani u sudskim sporovima oko javnih prihoda, ukoliko na takve rashode nisu obračunati doprinosi, porezi i posebne naknade. Ukoliko jesu, onda se takvi troškovi smatraju porezno priznatim.

Novčane kazne koje izriče nadležni organ su kazne na ime prekršaja koje izriče bilo koji organ vlasti u BiH, bilo da su izrečene pravnom ili fizičkom licu, i predstavljaju porezno nepriznat rashod, ukoliko na njih nisu obračunati pripadajući doprinosi, porez na dohodak i posebne naknade. Ukoliko jesu, onda se takvi troškovi smatraju porezno priznatim.

Obračunati i plaćeni porez na dobit koji je iskazan kao rashod i Porez po odbitku obračunat i plaćen na vlastiti teret. Porez na dobit kojeg je porezni obveznik obračunao i platio po propisima u BiH, ili koji je obustavljen od realiziranog prihoda ili dobiti iz inostranstva, predstavljaju porezno nepriznate rashode. U ovakvim slučajevima se najčešće radi o naknadnom obračunu porezne obaveze i obračunu poreza po odbitku na vlastiti teret.

Izdaci političkim strankama su svi izdaci prema političkim strankama,

njenim organima ili članovima u vidu sponzorstva, donacija ili drugih vrsti izdataka.

Raspodjela dobiti i svaka raspodjela iz kapitala je porezno nepriznat rashod, ako je osnova ostvareni poslovni rezultat. Isplata dobiti vlasnicima (dividenda) se ne evidentira kao rashod i shodno tome se navedeno ne odnosi na raspodjelu dobiti vlasnicima kapitala.

Rashodi koji se ne mogu povezati sa ostvarenjem dobiti ili načelom pažnje dobrog privrednika su porezno nepriznat rashod. U ovom smislu treba obratiti pažnju na eventualno prodaju ispod nabavne vrijednosti i efekte štetnih ugovora, za koje je potrebno uvećati osnovicu za porez na dobit.

Zatezna kamata, penali i ugovorene kazne između povezanih lica nastali kao posljedica neispunjenja obaveza su porezno nepriznat rashod.

PRAGOVI (NE)OPOREZIVIH IZNOSA

Troškovi zaliha - metoda prosječne ponderisane cijene

Manjak zaliha - do visine na koju se ne obračunava PDV

Troškovi reprezentacije - 70% ukupnog rashoda

Troškovi donacije - 3% ukupnog prihoda

Troškovi sponzorstva - 3% ukupnog prihoda

Troškovi reprezentacije, donacije i sponzorstva povezanih lica - 100% nepriznat rashod

Troškovi stipendija - 70% prosječne plaće u FBiH + stipendiranje na teritoriji BiH + stipendiranje nepovezanih lica

Rashodi nastali na ime evidentiranja zaliha priznaju se u iznosima iskazanim u primjenom metode prosječne nabavne cijene. Ukoliko se zalihe evidentiraju po obračunskim vrijednostima koje odstupaju od nabavnih vrijednosti, razlika koja proizlazi iz odstupanja predstavlja porezno nepriznat rashod.

Rashodi nastali na ime usklađivanja vrijednosti zaliha sa njihovom neto ostvarivom vrijednosti su porezno nepriznat rashod u godini kada se vrši usklađivanje. Ovaj rashod se priznaju u poreznom razdoblju u kojem su te zalihe prodane ili otpisane ili uništene.

Manjak zaliha nastao kao posljedica kala, rastura, kvara ili loma, kao i više sile (poplave, požara, zemljotres, krađa), smatra se porezno priznatim rashodom. Visina porezno priznatog rashoda jednaka je visini rashoda koji se utvrđuje propisima o PDV-u, Manjkovi zaliha koji nastaju kao posljedica ljudskog faktora, odnosno za koje se treba teretiti lice, predstavljaju nepriznat rashod.

Troškovi neto plaća, poreza i pripadajućih doprinosa koje obveznik plaća u skladu sa propisima BiH smatraju se porezno priznatim rashodom.

Troškovi plaća koji uključuju neto isplate i poreze koje porezni obveznik plaća u skladu sa propisima države u kojoj ima poslovnu jedinicu, predstavljaju porezno priznate rashode ukoliko su uključeni u poslovni rezultat poreznog obveznika.

Troškovi stipendije predstavljaju porezno priznate rashode ukoliko su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:

- stipendije se daju učenicima i studentima koji su na redovnom školovanju u BiH,
- stipendije se daju učenicima i studentima koja nisu povezana lica,
- pojedinačni iznos stipendije ne prelazi iznos koji ne podliježe oporezivanju prema propisima o porezu na dohodak. Ukoliko iznos stipendije prelazi neoporezivi iznos, razlika se samo smatra porezno nepriznatim rashodom.

Troškovi stipendije uključuju plaćanje školarine.

Rashod po osnovu reprezentacije, odnosno ugošćavanja poslovnih partnera koji su povezani sa obavljanjem djelatnosti ili uspostavljanjem poslovne saradnje predstavljaju porezno priznate rashode, u smislu troškova smještaja, hrane i pića, sporta, rekreacije i razonode, zakupa automobila, i sl.

Ovaj rashod se u cjelosti ne priznaje u visini od 70% ukupnog rashoda. Pokloni u pojedinačnoj vrijednosti većoj od 20,00 KM ne smatraju se reprezentacijom, te se u cjelosti smatraju porezno nepriznatim rashodom.

Date donacije iznad visine 3% ukupnog prihoda su porezno nepriznat rashod. Radi se o donacijama koje su date za humanitarne, kulturne, obrazovne, naučne i sportske svrhe koje porezni obveznik isplaćuje iz svojih sredstava, pravnim licima ili fizičkim licima koja nemaju drugih primanja. Takođe, propisana je obaveza dokazivanja izvršenja donacije.

Rashodi na ime sponzorstva iznad visine 3% ukupnog prihoda su porezno nepriznat rashod, a odnose se na isplate fizičkim licima koji su umjetnici, zabavljači ili profesionalni sportisti, ukoliko se isplate vrše sa protuuslugom reklamiranja imena, djelatnosti, proizvoda i usluga sponzora.

Rashodi na ime reprezentacije, donacije i sponzorstva između povezanih lica su u cjelosti porezno nepriznat rashod.

Rezervisanja i troškovi amortizacije kao porezno (ne)priznat rashod

Porezno priznat rashod su rezervisanja nastala iz sljedećih osnova:

- Rezervisanje za buduće rashode u vezi sa zaštitom životne sredine dopuštene su u porezne svrhe ukoliko postoji pravna obaveza koja nalaže poreznom obvezniku zaštitu životne sredine.

OGRANIČENJE: Iznos koji se može izdvojiti u takvu rezervu ne smije prelaziti 30 % oporezive dobiti prije izdvajanja u rezerve. Ukupna rezerva za zaštitu životne sredine ni u jednom trenutku ne može prelaziti upisani kapital u sudski registar poreznog obveznika.

- Rezervisanje koje se formiraju za buduće troškove u garantnim rokovima.

OGRANIČENJE: Mogu iznositi najviše do 4 % godišnjeg prometa poreznog obveznika koji se odnosi na proizvode za koje se daje garancija u poreznom periodu. Ako rezerva prelazi dopušteni iznos, za tu razliku povećava se porezna osnovica u tom poreznom periodu.

- Osiguravajućim društvima i društvima za reosiguranje priznaje se kao porezno dopustiv rashod, rashod na ime formiranja matematičke rezerve, ukoliko su formirane u skladu sa propisima nadzornog organa.

Dugotrajna imovina čija je pojedinačna nabavna vrijednost manja od 1.000,00 KM može se u cijelosti amortizovati u porezne svrhe, odnosno može umanjiti poreznu osnovicu u godini kada je izvršena nabavka te imovine i kada je stavljena u upotrebu.

Porezni obveznik ima pravo na ubrzanu amortizaciju dugotrajne imovine koja služi za sprečavanje zagađivanja zraka, vode, zemljišta i ublažavanje buke. Ubrzana amortizacija može biti do 50 % viša od propisanih, maksimalno dopustivih stopa.

Ukoliko pravno lice koristi više stope amortizacije od maksimalno dopustivih stopa, ima obavezu da poveća poreznu osnovicu za razliku između pune porezno dozvoljene amortizacije koja se utvrđuje prema Zakonu i stvarne (više) amortizacije koja je utvrđena u njegovim poslovnim knjigama, prilikom utvrđivanja porezne osnovice. Prenos privremenih razlika je dozvoljen.

Trošak amortizacije na iznajmljenu imovinu se priznaje zav- isno od toga da li se takva imovina računovodstveno tretira kao sredstvo zakupodavca ili kao sredstvo zakupoprimca, u skladu sa MRS 17 - Lizing.

Ukoliko bi se takva imovina iskazivala i amortizirala i kod zakupodavca i kod zakupoprimca, amortizacija se priznaje samo kod onoga koji tu imovinu i njenu

Maksimalne porezno dopustive stope amortizacije za dugotrajnu imovinu su:

- građevinski objekti - 5%,
- ceste, komunalni objekti, željeznica - 10%,
- oprema, vozila, postrojenja - 15%,
- oprema za vodoprivredne, vodovodne i kanalizacijske sisteme - 15%,
- hardver i softver i oprema za zaštitu okoliša - 33,3%,
- višegodišnji zasadi - 15%,
- osnovna stada - 40% i
- nematerijalna imovina - 20%.

Osiguravajućim društvima i društvima za reosiguranje priznaje se kao porezno dopustiv rashod, rashod na ime formiranja tehničke rezerve osiguranja, izuzev matematičke rezerve, pod uslovima da su formirane u skladu sa propisima nadzornog organa i da iznos povećanja rezerve u bilansu stanja tekućeg u odnosu na prethodni period ne prelazi 20%.

Trošak amortizacije je porezno priznat rashod:

- primjenom do maksimalno dopustivih stopa,
- amortizacija obračunata na iznos nabavne vrijednosti,
- do iznosa koji se utvrdi primjenom proporcionalne (linearne) metode,
- za sredstva koja su u upotrebi i koriste se u obavljanju djelatnosti,
- za sredstva koja su u vlasništvu pravnog lica ili se koriste u operativnom ili finansijskom leasing-u.

amortizaciju iskazuje u skladu sa MRS 17.

Ukoliko porezni obveznik ulaganje u

unajmljenu imovinu (građevinski radovi, rekonstrukcija opreme i sl.) u svrhu obavljanja svoje djelatnost na vlastiti teret, tako nastala ulaganja mogu se amortizirati u skladu sa očekivanim vijekom korištenja te imovine i tretiraju se kao nematerijalna imovina.

Šta je sa dugoročnom imovinom čija je vrijednost revalorizovana?

Trošak amortizacije na imovinu čija je vrijednost revalorizovana može se tretirati na način da se koriguje oporeziva dobiti za obračunatu amortizacije na razliku između revalorizovane i nabavne vrijednosti, ali bez iskazivanja kapitalnog dobitka.

Otpis potraživanja i istanjena kapitalizacija

Ukoliko se otpisuje potraživanje, da bi rashod po tom osnovu bio porezno priznat potrebno je da se ispune sljedeći uslovi:

- potraživanje je u prethodnoj godini priznato kao prihod,
- posjedovanje IOS-a,
- da potraživanja nisu naplaćena u roku od 12 mjeseci od datuma dospijeca naplate ili da su utužena ili da je pokrenut sudski postupak ili da su potraživanja prijavljena u likvidacijskom ili stečajnom postupku nad dužnikom.

Ukoliko su ispunjeni navedeni uslovi, onda se posmatra odnos na kontu dobavljača – tog poslovnog partnera čija se potraživanja otpisuju.

Kada se „prebiju“ potraživanja i obaveze (ukoliko postoje) sa tim poslovnim partnerom kao dobavljačem, onda se razlika (potraživanja – obaveza) tretira kao porezno priznat rashod.

Ukoliko su obaveze veće od potraživanja – onda je cjelokupni otpis potraživanja porezno nepriznat rashod.

Kao dokaz da su potraživanja utužena ili da su pokrenut izvršni postupak ili da su potraživanja prijavljena u likvidacijskom ili stečajnom postupku nad dužnikom, koristi se odgovarajući akt nadležnog organa. Ukoliko se desi da porezni obveznik povuče tužbu ili prijedlog za izvršenje ili prijavu u stečajnu ili likvidacionu masu, a rashodi na ime ispravke potraživanja ili otpisa potraživanja su smatrani porezno priznatim rashodom u prethodnom periodu, porezni obveznik će uvećati poreznu osnovicu za te rashode, osim u slučaju da ti rashodi ispunjavaju naprijed navedene uslove.

Što se tiče rashoda po osnovu otpisa potraživanja, za potraživanja koja nisu bila priznata kao prihoda, postavljeni su nešto drugačiji uslovi.

Smatraju se porezno priznatim rashodima

ukoliko porezni obveznik posjeduje usaglašavanje dugovanja i potraživanja (IOS) sa dužnikom ne stariji od 6 mjeseci i ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi: potraživanje starije od 12 mjeseci, pokrenut postupak prinudne naplate ili je utuženo ili je prijavljeno u stečajnu ili likvidacionu masu i ukoliko ne postoji dugovanje prema potražiocu.

Primjeri:

Potraživanja od društva XY doo u iznosu 120.000 KM, starije od 12 mjeseci, nije pokrenut postupak prinudne naplate, Obaveza prema društvu XY doo u iznosu 150.000 KM,

Ukoliko se otpisuje potraživanje od društva XY doo u cjelokupnom ili djelimičnom iznosu, u cjelosti je porezno nepriznat rashod (150.000 KM obaveze > 120.000 KM potraživanja).

Potraživanja od društva XY doo u iznosu 120.000 KM, starije od 12 mjeseci, nije pokrenut postupak prinudne naplate, Obaveza prema društvu XY doo u iznosu 50.000 KM,

Ukoliko se otpisuje potraživanje od društva XY doo u cjelokupnom iznosu, porezno priznat rashod je 70.000 KM, a porezno nepriznat 50.000 KM.

U slučaju nastanka razlike na potraživanju za avansnu isplatu dobiti, ista se za porezne svrhe, ne može u poslovnim knjigama preoblikovati u neki drugi oblik potraživanja i smatrati porezno priznatim rashodom u slučaju otpisa.

Avansna ili akontativna isplata iz dobiti nije izričito zabranjena Zakonom o privrednim društvima, međutim, porezni organi u postupcima kontrole takve isplate često smatraju dohotkom od nesamostalne djelatnosti – stoga treba biti oprezan sa ovakvim isplatama.

Finansijski rashodi na ime kamate ili njezinog funkcionalnog ekvivalenta po finansijskim ugovorima i instrumentima uzetim od povezanih osoba predstavljaju porezno priznat rashod samo do određenog iznosa.

Ukoliko odnos stavki ukupnih obaveza po osnovi finansijskih ugovora i upisanog kapitala u sudski registar poreznog obveznika prelazi odnos 4:1, finansijski rashodi koji se mogu pripisati iznosu koji prelazi odnos 4:1 predstavljaju porezno nepriznat rashod.

Pod upisanim kapitalom poreznog obveznika smatra se upisani i uplaćeni kapital poreznog obveznika evidentiran u sudski registar ili drugi registracioni organ. U slučajevima kada se radi o poreznom obvezniku koji po svojoj prirodi nema kapital, smatra se da je kapital jednak nuli.

Primjeri:

Finansijsko zaduženje od povezanog lica iznosi 100.000 KM

Upisani kapital pravnog lica koje se zadužilo i koje je u rashodima iskazalo kamatu iznosi 50.000 KM.

Rashod po osnovu kamate u ovom slučaju je u cjelosti porezno priznat.

Finansijsko zaduženje od povezanog lica iznosi 100.000 KM. Upisani kapital pravnog lica koje se zadužilo i koje je u rashodima iskazalo kamate iznosi 5.000 KM

Rashod po osnovu kamate u ovom slučaju priznaje se na iznos do 20.000 (4 X 5.000 km), tj. ne priznaje se na iznos 80.000 KM

Upisani kapital 50.000 KM x 4 = 200.000 KM > 100.000 KM $\diamond$ u prvom slučaju u cjelosti priznat rashod

Upisni kapital 5.000 KM x 4 = 20.000 KM < 100.000 KM $\diamond$ u drugom slučaju porezno priznat rashod kamata je na iznos 20.000 KM, a na 80.000 KM nije.

Plaćanje poreza na dobit za poslovne jedinice nerezidenata

Oporezivanje dobiti poslovnih jedinica pravnih lica sa sjedištem u RS i BD se vrši na način da one prijavljuju i plaćaju porez na dobit koji su ostvarile na teritoriji FBiH.

Ukoliko društvo sa sjedištem u RS ili BD ima **više poslovnih jedinica u FBiH sa sjedištem u jednom kantonu** sačinjava jednu poreznu prijavu na obrascu PP-802 i popunjava i prilaže obrazac PB-800-B na nivou jednog kantona (a ne pojedinačne porezne prijave i porezne bilanse za svaku poslovnu jedinicu).

Ukoliko društvo sa sjedištem u RS ili BD ima **više poslovnih jedinica u FBiH sa sjedištem u više kantona**, za svaki kanton sačinjava jednu poreznu prijavu na obrascu PP-802 i popunjava i prilaže obrazac PB-800-B na nivou svakog kantona (a ne pojedinačne porezne prijave i porezne bilanse za svaku poslovnu jedinicu).

Ukoliko društvo sa sjedištem u RS ili BD ima **samo jednu poslovnu jedinicu (u jednom kantonu)**, sačinjava jednu poreznu prijavu na obrascu PP-802 i popunjava i prilaže obrazac PB-800-A na nivou tog kantona (a ne pojedinačne porezne prijave i porezne bilanse za svaku poslovnu jedinicu). Obrasci koji se podnose Poreznoj upravi

Poslovne jedinice istog pravnog lica koje posluju na području jednog kantona mogu podnijeti zajednički porezni bilans i imaju pravo na "međusobno prebijanje" oporezivih dobiti i poreznih gubitaka.

Kod utvrđivanja prihoda podružnice / poslovne jedinice uzimaju se u obzir funkcije koje izvršava, sredstva koja upotrebljava i rizike koje preuzima pravno lice kroz podružnicu, odnosno poslovnu jedinicu i druge dijelove pravnog lica, kao i rashodi koji se direktno mogu pripisati podružnici / poslovnoj jedinici.

Prilikom utvrđivanja porezne osnovice poslovne jedinice treba uzeti sve one prihode koje je poslovna jedinica ostvarila obavljajući registrovanu djelatnost, te one rashode koje je poslovna jedinica načinila obavljajući registrovanu djelatnost.

Svi prihodi nerezidentnih pravnih lica koja imaju poslovnu jedinicu na teritoriji FBiH su predmet oporezivanja, uključujući i prihode te poslovne jedinice ostvarene van teritorije FBiH, odnosno prihodi ostvareni na teritoriji FBiH uključuju

prihode koji se mogu pripisati stalnom mjestu poslovanja koje ih je tu i ostvarilo.

Podružnicama / poslovnim jedinicama u FBiH priznaju se ukupni iznosi direktnih troškova, kao i odgovarajući iznosi indirektnih troškova raspoređeni korištenjem odgovarajućih alokacijskih ključeva.

Direktni troškovi uključuju troškove kod kojih se nesporno može alocirati mjesto nastanka, uključujući, a ne limitirajući se na obaveze prema fizičkim licima po osnovu prihoda od nesamostalne i samostalne djelatnosti, zakup, amortizacija imovine, režije i sl.

Indirektni troškovi uključuju troškove koji su nužni za odvijanje osnovnih radnih procesa, koji se direktno ne mogu pripisati dijelovima pravnog lica, uključujući, a ne limitirajući se: na troškove usluga računovodstva i revizije, pravne usluge, usluge istraživanja i razvoja, marketinga, oglašavanja i sl.

Troškovima marketinga i oglašavanja smatraju se troškovi nastali vezano za javno saopćavanje, kataloge, sajmove, troškove nagradnih igara u skladu sa propisima o priređivanju nagradnih i sličnih igara, te ostali troškovi koji nastaju u vezi sa promocijom imena, proizvoda ili usluga poreznog obveznika, dakle, u našem slučaju poslovne jedinice.

Indirektnim troškovima se ne smatraju troškovi upravljanja, nadziranja i funkcija povezanih sa generalnim nadziranjem tih aktivnosti.

Porezni obveznik, u zavisnosti od činjenica i okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, određuje

alokacijske ključeve koji mogu biti:

- zasnovani na upotrijebljenoj ili korištenoj imovini, a posebno u slučajevima kada se iskazuje snažna korelacija između imovine i stvaranja vrijednosti,
  - zasnovani na troškovima, a posebno u slučajevima kada je jasna korelacija između troška i stvaranja vrijednosti,
  - vremenski period, npr. vrijeme provedeno od strane zaposlenih u izvršavanju zadatka,
  - količina ili obim odnosno jedinice koje se proizvode ili se prodaju,
  - broj zaposlenih,
  - količina prostora koji se koristi i sl.
- Prihodi poslovne jedinice nerezidenta smatraju se da su ostvareni u

sljedećim slučajevima:

a) prihod od usluga se smatra da je realiziran kada nastanu pripadajući troškovi koji se vežu za izvršenje te usluge ili kada je usluga izvršena, osim u slučaju kada je izvršenje usluge sukcesivno i u toku, u tom slučaju će se prihod prikazati proporcionalno realizaciji, zavisno šta je ranije;

b) prihod iz višegodišnjih aktivnosti dijeli se prema periodu kojem pripada uzimajući u obzir proizvodni ciklus ili kod građevine vrijeme izgradnje;

c) prihod od prodaje proizvoda i roba smatra se da je realiziran kada je prodaja izvršena, na dan fakturisanja ili na datum prijenosa vlasništva, zavisno šta je ranije.

Prihodi povezani sa aktivnostima koji se vežu za proizvodni ciklus ili period izgradnje, a ukoliko te aktivnosti prelaze iz jednog u drugi porezni period, određuje se primjenom: kriterija procent završenosti posla ili kriterija stepen završenosti posla. Upotreba kriterija procent završenosti posla obavezna je:

- kada je djelimično fakturisana cijena za izvršene aktivnosti na građevini, i ako takve aktivnosti nisu dostigle određeni stepen završenosti koji odgovara fakturisanom iznosu i
- kada se aktivnosti izvršavaju za svoj račun i prodaju u dijelovima, završavaju i dostavljaju ponuđaču, iako cjelokupni iznos troškova nije poznat.

U smislu stepena završenosti posla (kriterij b)), posao se smatra završenim ako je stepen do kojeg je posao završenosti jednak ili veći od 95% i ako je cijena određena ugovorom ili prodajom i unaprijed je poznata.

Stupanj završenosti posla se određuje na osnovu određivanja veze između ukupnih troškova koji su već nastali i inkorporirani u poslu i ukupnih procijenjenih troškova tog posla. Dio prihoda koji korespondira sa pripadajućim troškovima iz ovog člana se uključuje u oporezivu dobit.

Porezni obveznik koji je uključen u višegodišnje poslove će usvojiti kriterije određivanja prihoda po osnovu rada na jedinstven način i održavat će prihvaćenu metodu obračuna prihoda i rashoda, dok se posao ne završi.

Ograničenja u pogledu isplata iz dobiti i raspodjele dividende, ograničenja u pogledu davanja pozajmica i drugih oblika prenosa imovine

Pravno lice ne može vršiti isplate iz dobiti ukoliko na dan isplate ima neizmirenih obaveza po osnovi direktnih poreza ili doprinosa ili obaveza prema uposlenicima po osnovu prihoda od nesamostalne djelatnosti (plaće i naknade). Takođe, pravno lice ne može davati pozajmice ili vršiti prijenos imovine na druge pravne osobe ukoliko ima neizmirenih obaveza po osnovi plaćanja javnih prihoda ili obaveza prema uposlenicima po osnovu prihoda od nesamostalne djelatnosti (plaće i naknade).

Isplate iz dobiti uključuju raspodjelu po osnovu prava vlasništva na ime dobiti tog poreznog obveznika, nezavisno u kojem obliku se ta raspodjela izvršila, novčanom ili nenovčanom, prema vlasnicima kapitala. Akontativna raspodjela dobiti se takođe smatra isplatom dobiti.

Direktnim porezima, koje porezni obveznik ne može dugovati, smatraju se javni prihodi koji se plaćaju po entitetskim ili kantonalnim propisima, u budžete, bez činjenja protuusluge, a nameću se svim licima prema karakteristikama poreznih zakona. Doprinosima koje porezni obveznik ne može dugovati na dan isplate iz dobiti smatraju se javni prihodi koji se plaćaju po entitetskim propisima, u

svrhu ostvarivanja određenih prava. Obaveze prema zaposlenicima koje porezni obveznik ne može dugovati smatraju se svi prihodi od nesamostalne djelatnosti uređeni prema propisu koji uređuje porez na dohodak, za koje porezni obveznik ima pravnu obavezu isplate prema zaposlenom.

Znači, porezni obveznik ne može vršiti isplatu iz dobiti ukoliko na dan isplate ima neizmirenih obaveza po osnovu direktnih poreza ili doprinosa ili obaveza prema uposlenicima po osnovu plaća i naknada. Potrebno je obezbijediti Uvjerjenje o izmirenim obavezama od strane Porezne uprave, ne starije od 15 dana. Takođe, pravno lice ne može davati pozajmice ili vršiti prenos imovine na druga pravna lica ukoliko ima neizmirenih obaveza po osnovu plaćanja javnih prihoda ili obaveza prema uposlenicima po osnovu plaća i naknada.

I u ovom slučaju je neophodno Uvjerjenje o izmirenim poreznim obavezama, ne starije od 15 dana. Pored Uvjerjenja o izmirenih obavezama po osnovu javnih prihoda, potrebno je da porezni obveznik obezbijedi izjavu pod materijalnom i krivičnom odgovornošću da su dospjele obaveze prema zaposlenim uredno izmirene. Ukoliko porezni obveznik daje

pozajmice ili vrši prenos imovine u svojoj evidenciji treba da posjeduje pored dvije prethodno navedene potvrde i potvrdu ili uvjerenje Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine o stanju neizmirenih obaveza po osnovu javnih prihoda. Dokazi ne smiju biti stariji od (15) petnaest dana od dana isplate dobiti odnosno davanja pozajmice ili prenosa imovine.

Porezni obveznik gubi pravo na porezno oslobađanje ukoliko izvrši isplatu dividende tijekom i do treće godine od posljednje godine korištenja poreznog poticaja iz ovoga članka iz dobiti koja je oslobođena plaćanja poreza na dobit.

POTREBNI DOKUMENTI:

a) Za isplatu iz dobiti, raspodjelu dividende i akontativnu isplatu iz dobiti: Uvjerjenje iz Porezne uprave o izmirenim poreznim obavezama i Izjava poreznog obveznika o izmirenim obavezama prema zaposlenicima.

b) Za davanje pozajmica i druge oblike prenosa imovine: Uvjerjenje iz Porezne uprave o izmirenim poreznim obavezama, Uvjerjenje iz UINO o izmirenim poreznim obavezama i Izjava poreznog obveznika o izmirenim obavezama prema zaposlenicima.

Povezana lica i transferne cijene

Zakon o porezu na dobit posvećuje više pažnje transakcijama sa povezanim licima nego dosadašnji. Četiri bitne „stvari“:

- Povezana lica
- Transferne cijene
- Usporedive transakcije
- Metode

Uslov za primjenu pravila o transfernim cijenama je postojanje povezanih lica, koja mogu biti pravna i fizička lica:

a) bračni i izvanbračni drug, potomci usvojenici i potomci usvojenika, roditelji, usvojitelji, braća i sestre i nji-

hovi potomci, djedovi i bake i njihovi potomci kao braća i sestre i roditelji bračnog ili izvanbračnog druga;

b) pravna osoba i svaka fizička osoba koja posjeduje neposredno ili posredno 25 ili više postotaka vrijednosti ili broja dionica ili glasačkih prava u toj pravnoj osobi;

c) dvije ili više pravnih osoba ukoliko jedna fizička osoba ili treća osoba posjeduje izravno ili neizravno 25 ili više postotaka vrijednosti ili broja dionica ili glasačkih prava u svakoj pravnoj osobi.

Pod transfernom cijenom podrazumijeva se ona cijena koja nastaje u vezi sa transakcijama sredstava ili stvaranjem obaveza između povezanih lica (fizičkim i/ili pravnim, direktno ili indirektno povezanim).

Svaka cijena zaračunata između povezanih lica je transferna cijena. Međutim, transferna cijena može biti tržišna, odnosno jednaka ili približno jednaka onoj koja bi se postigla primjenom principa van dohvata ruke, ali i ne mora biti, tj. može biti i previsoka ili preniska.

PRVO treba identificirati sve pojedinačne transakcije sa povezanim licima.

DRUGO treba utvrditi finansijski efekat tih transakcija sa povezanim licima (u kom iznosu su rashodi sa povezanim licima veći od tržišnih, odnosno u kom iznosu su prihodi sa povezanim licima manji od tržišnih).

TREĆE - tako utvrđene "transferne razlike" se unose u porezni bilans kao uvećanje oporezive dobiti.

Najprikladnija metoda transfernih cijena bira između sljedećih metoda:

- metoda usporedivih nekontrolisanih cijena;
- metoda cijene koštanja uvećane za uobičajenu zaradu - metoda „trošak plus“ ili
- metoda preprodajne cijene.

U slučaju da se ne mogu primijeniti navedene metode (koje se, inače, smatraju tradicionalnim) može se koristiti jedna od sljedećih alternativnih metoda:

- metoda podjele dobiti ili
- metoda transakcijske neto marže.

Osim navedenih, Zakon omogućava i primjenu bilo koje druge (naprijed navedene) metode, pod uvjetom da se nijedna od pomenutih ne može razumno primijeniti za utvrđivanje uvjeta po principu van dohvata ruke za transakcije između povezanih lica i da ta druga metoda donosi rezultat

koji je u skladu sa principom van dohvata ruke.

Svaki porezni obveznik koji učestvuje u transakcijama sa povezanim licima dužan je u trenutku podnošenja godišnje prijave poreza na dobit imati adekvatnu dokumentaciju o transfernim cijenama, odnosno analizu transakcija sa povezanim licima.

Zakon o porezu na dobit ne propisuje obavezu podnošenja te dokumentacije odmah prilikom predaje poreznog bilansa, ali obavezuje da se, na zahtjev Porezne uprave, ta dokumentacija dostavi u roku od 45 dana.

Međutim, ukoliko ukupni iznos transakcija poreznog obveznika sa povezanim licima prelazi 500.000.00 KM u poreznom periodu, porezni obveznik je dužan nadležnoj organizacionoj jedinici Porezne

uprave podnijeti, uz poreznu prijavu, poseban pregled tih transakcija. Svaki obveznik poreza na dobit koji učestvuje u bilo kakvim transakcijama sa povezanim licima (domaćim i stranim, pravnim i fizičkim) mora utvrditi svoju oporezivu dobit na način koji je u skladu sa principom van dohvata ruke.

Pojednostavljeno, svi prihodi i rashodi nastali kao rezultat transakcija sa povezanim licima moraju se sagledati u okvirima usporedivih tržišnih okolnosti, nakon čega će se za svaki rashod koji je veći od "tržišnog", kao i za svaki prihod koji je manji od "tržišnog" korigovati, tj. uvećati oporeziva dobit u poreznom bilansu.

Nepoštovanje odredaba o transfernim cijenama smatra se prekršajem koji se sankcionira sa novčanom kaznom.

Poštovani čitaoci,

vrijeme je praznika i vrijeme da rezimiramo sav trud koji smo cijele godine ulagali u naš posao, te se na taj način odricali mnogih trenutaka koji su jedini istinski dio čovjeka. Ovog puta smo željeli da Vas podsjetimo da su naši najbliži pravi razlog za naše uspjehe, napredovanje, nove ideje i jedini pokretač svega što nas okružuje. Zbog ovoga kao i drugih izazova koji nas očekuju u životu željeli bi smo da ove praznike provede sa najmilijima i poklonite im svu pažnju svijeta i zaželite im

SRETNU NOVU 2018. godinu

E-book je besplatni edukativni materijal namijenjen pretplatnicima portala chronos.ba. Izdaje se isključivo u elektronskoj formi i dio je edukativnog segmenta portala. Stavovi i mišljenja autora izneseni u ovoj publikaciji ne predstavljaju nužno stavove i mišljenja nadležnih državnih, entitetskih i kantonalnih organa i institucija.

Izdavač
CHRONOS doo
Branilaca Bosne 2A
Zenica, Bosna i Hercegovina
www.chronos.ba
T +387 32 442 750
F +387 32 202 581
Naslov publikacije
E-book "POREZ NA DOBIT ZA 2017."

Autor:
Sanela Agačević
Urednica
Sanela Agačević
Grafički dizajn
Neven Miličević
Fotografije preuzete sa
www.freedigitalphotos.net
www.eskipaper.com